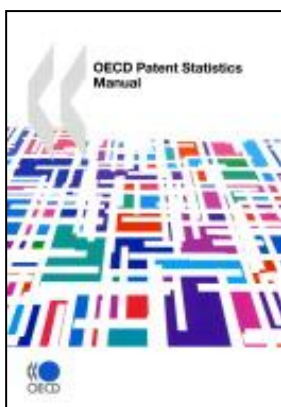

Patentová statistika – metodologie

Český statistický úřad od roku 2008 ve spolupráci s Úřadem průmyslového vlastnictví ČR (ÚPV ČR) publikuje podrobné patentové statistické údaje v různých tříděních, a to dle Patentového manuálu (OECD, 2009). Cílem této činnosti je zpřístupnit široké veřejnosti informace o úrovni patentové aktivity subjektů působících na území České republiky.

V první fázi se jednalo o zpracování patentových údajů (**patentové přihlášky a udělené patenty**) za roky 2000 až 2007. V prvním pololetí 2009 pak byly zpětně zpracovány údaje za roky 1995 až 1999 o počtu **udělených (validovaných) patentů** pro území České republiky. Tyto informace byly doplněny údaji o počtu národních **patentových přihlášek** podaných u ÚPV ČR a o **patentech platných k 31. 12. 2008** pro území České republiky. Obdobný postup byl proveden i za **užité vzory**.

Od roku 2010 jsou údaje zpracovávány tak, aby mohly být aktualizovány do 30. 5. následujícího roku.

Hlavní informace, jež byly získány z patentové dokumentace ÚPV ČR, se vztahují k **roku** podání patentové přihlášky, udělení patentu nebo priority patentu (rok podání „první“ patentové přihlášky v jakékoliv zemi); jménu, **národnosti a adrese (země, kraj)** vynálezce a/nebo přihlašovatele; **oblasti techniky** předmětu přihlášky zahrnuté v nároku. Tyto údaje jsou k dispozici i podle **způsobu** podání patentové přihlášky (přímá národní přihláška k ÚPV ČR nebo PCT přihláška).

Kromě výše uvedeného třídění zpracoval ČSÚ dostupné patentové údaje od přihlašovatelů z České republiky v členění podle **typů přihlašovatele (veřejné vysoké školy, veřejné výzkumné instituce, podniky, fyzické osoby apod. – více viz definice pojmů v patentové statistice) a krajů** (sídlo přihlašovatele uvedené na přihlášce vynálezu).

U přihlašovatelů z řad právnických a fyzických osob zapsaných v Registru ekonomických subjektů mohou být patentové údaje dále tříděny podle **Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE), počtu zaměstnanců, vlastnictví a jiných charakteristik sledovaných subjektů**. Toto třídění se používá především u podniků a je k dispozici ve vzájemné kombinaci. Tato nová třídění byla umožněna prostřednictvím propojení údajů z ÚPV ČR s Registrem ekonomických subjektů, který spravuje ČSÚ. Tato třídění se provádí na základě údajů platných o daném subjektu k 31. 12. roku, ve kterém došlo k podání patentové přihlášky, zapsání užitého vzoru, resp. udělení patentu.

ČSÚ zpracovává údaje nejen za přihlašovatele, ale i za **vynálezce (původce)** podaných přihlášek a udělených patentů, a to včetně členění **podle pohlaví**.

Základní **teritoriální členění** podle adresy vynálezce a/nebo přihlašovatele je na patenty udělené pro území České republiky tuzemským/domácím a zahraničním přihlašovatelům. V případě tuzemských přihlašovatelů jsou dále k dispozici informace v regionální členění podle krajů (CZ-NUTS 3) u zahraničních přihlašovatelů pak členění podle zemí.

Na základě **Mezinárodního patentového třídění (dále jen MPT)** a definic uvedených ve výše zmíněném patentovém manuálu byly patentové údaje ČSÚ dále zpracovány za **vybrané oblasti techniky: high-tech, ICT, biotechnologie a obnovitelné zdroje** (více viz příloha: „Mezinárodní patentové třídění“).

Na základě Mezinárodního patentového třídění je pak možné udělené patenty začlenit do vybraných technologických oblastí a tyto údaje se pak používají i k analýze širších trendů v oblasti výzkumu, vývoje a inovací. Patentová data jsou i z tohoto důvodu standardní součástí řady národních a mezinárodních statistik [OECD](#) a [Eurostatu](#).

Údaje o udělených patentech s účinky pro území České republiky jsou k dispozici i podle **způsobu jejich udělení**. Základní členění rozděluje patenty udělené národní cestou ÚPV ČR a evropské patenty (patenty udělené Evropským patentovým úřadem) validované pro území České republiky ÚPV ČR. Druhá možnost existuje v případě České republiky od roku 2002, ale do praxe se promítla ve větší míře až v roce 2004.

Údaje podle země a typu přihlašovatele jsou tříděná tzv. **zlomkovou metodou** (např. pokud se na uděleném patentu podílely tři subjekty, patentovou přihlášku vyplní společně dvě výzkumné organizace a jedna vysoká škola, každému subjektu se připíše třetina tohoto uděleného patentu). Při použití členění podle MPT se vychází v případě, že je jednomu patentu přiřazeno více znaků MPT, z prvního přiřazeného znaku. Všechny výše uvedené charakteristiky (třídění) jsou dále dostupné ve vzájemné kombinaci. Agregované patentové údaje zpracované ČSÚ ve výše uvedených třídění se z metodických důvodů mohou nepatrně lišit od údajů, které zveřejňuje ÚPV ČR ve svých výročních zprávách.

Podrobné údaje o patentové aktivitě tuzemských a zahraničních subjektů v Česku za roky 1995 až 2025 jsou nově k dispozici i v [DataStatu](#) (v části Věda, inovace, digitalizace), což je moderní databáze a API rozhraní ČSÚ pro přístup k otevřeným statistickým datům.

Údaje o patentové aktivitě tuzemských subjektů v zahraničí a mezinárodní srovnání zpracovává ČSÚ z veřejně dostupných dat [Světové organizace duševního vlastnictví \(WIPO\)](#) a [Evropského patentového úřadu \(EPO\)](#), které dále přepočítává na obyvatele a výzkumné pracovníky.

Mezinárodní srovnání je uváděno podle země prvního uvedeného přihlašovatele, tj. nezohledňují patenty, kde je Česko uvedeno jako druhý a další v pořadí. Naopak přihlašovatelé z Česka mohou na jeden a ten samý vynález podat stejnou patentovou přihlášku u více patentových úřadů (zemí).

